INDUSTRIETERREIN

MINDER GROEN

PIONIEREN

Tijdens de ontwikkeling van een industrie-terrein wordt er veel grondwerk verricht. Bij de bouw van nieuwe panden is vaak sprake van periodes met braakliggende grond. Hier op het open zand is sprake van de zogeheten pioniersfase. Dit is de fase waarin veel van de grond nog open is en snelgroeiende planten te vinden zijn. De pioniersvegetatie kent planten zoals bleke klaproos, gewone kamille en grote brandnetel. Zuringsoorten zoals ridderzuring en veldzuring komen voor, die als waardplant en voedselplant voor de kleine vuurvlinder en zuringwants dienen. Planten zoals koolzaad en look-zonder-look zijn dan weer belangrijk voor tal van vlinders zoals de citroenvlinder en koolwitjes. Open zandig gebied wordt verder verkend door het konijn, de witte kwikstaart en de rosse metselbij, een wilde bij die zijn holletje maakt in open zand, om daar eieren in af te zetten. Zo komt het ecosysteem na de eerste grondwerken als het ware ‘op gang’.

Dit alles stopt echter als de bebouwing klaar is. Rondom bebouwde delen van het industrieterrein is weinig groen aanwezig. Wanneer bermen en oeverstroken beter beheerd worden, kunnen veel dier- en plantensoorten daarvan profiteren.

HET DAK OP

Op een industrieterrein verwacht je wellicht niet meteen nesten van vogels. Veel vogels maken namelijk nesten in bomen. Er is echter een groep vogels die zich heeft aangepast aan een meer stedelijke omgeving. De zwarte roodstaart is een veelvoorkomende vogel op het industrieterrein van Uden. Deze soort ziet grote, stenige gebouwen aan voor rotsen, waar hij in nissen en spleten broedt. Hoge masten en torens worden gebruikt als zangpost.

Een andere broedvogel die steeds vaker op industrieterreinen te vinden is, is de zilvermeeuw. Nederland is een belangrijk gebied voor deze soort. Deze soort is van oorsprong kustbewoner, maar heeft ook in het binnenland de daken van bebouwing gevonden. Boven op een gebouw ben je immers veilig voor vossen!

Nog een vogel die je vroeger veel aan de kust en in weilanden zag, is de scholekster. Het gaat niet goed met deze soort en het aantal broedparen gaat sterk achteruit. Er is wel een voorzichtige verschuiving zichtbaar, waarbij deze soort steeds vaker op kiezelachtige daken van industrieterreinen gaat broeden.

Lange Goorstraat (Econsultancy)

Goorkensweg (Econsultancy)

Molenheiderweg (Econsultancy)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 320 ha

Functie	Industrieterrein
Bodem	-
Overig	

KARAKTERISTIEK

De huidige industrieterreinen ten oosten van Uden liggen op de locatie van enkele voormalige buurtschappen Moleneinde, Kleuter en Hoogveld. Hier stonden kleine groepjes huizen en boerderijen, omgeven door weilanden en heide. Het noordoostelijke industrieterrein Vluchtoord is vernoemd naar het vluchtelingenkamp uit de eerste wereldoorlog daar. Halverwege de jaren ’50 werd het zuidelijke gedeelte al ontwikkeld. Vanaf de jaren ’90 krijgt het industrieterrein echt vorm en wordt ook Vluchtoord volgebouwd.

De bebouwing is industrieel, met platte daken en een of twee bouwlagen. De gebouwen zijn vaak afgewerkt met metalen platen. De weinige begroeiing bestaat uit jonge laanbomen zoals berk en plataan en berm en perkjes met openbaar groen. Gedurende tientallen jaren is het gebied steeds dichter bebouwd, waarbij braakliggend land steeds meer is verhard.

Scholekster (Econsultancy)

GROENE EN BLAUWE DOORADERING

belangrijke watergang voor de natuur. De watergang wordt omgeven door riet, struiken en bomen zoals meidoorn en els. Deze structuur is erg belangrijk, aangezien het één van de enige groene of blauwe stroken is op het industrieterrein. Op deze oever leeft een bijzondere vogel: de buidelmees. Dit vernuftige dier maakt een buidelvormig nest van pluis van lisdodde en populier en hangt dit boven water aan de oeverrand ter bescherming. De Goorkensweg is zeer groen, omgeven door elzen- en wilgenlanen. Deze lanen vormen leefgebied voor de groene specht, groenling en tjiftjaf, soorten die je op het overige industriegebied niet tegenkomt. Ook het noordelijke industrieterrein Vluchtoord wordt omgeven door bomen en struikgewas. Hier vind je echt dicht struikgewas van inheemse soorten.

Het weinige groen in en door het industrieterrein betreft bermen. Deze zijn nu kort gemaaid en soortenarm. Meer ecologisch bermbeheer is een zeer goede manier om zo kleurrijke soorten als de putter en de koninginnenpage terug te brengen.

BIODIVERSE OASES

Het industrieterrein is veelal verhard en bebouwd. Het groen bestaat uit kortgemaaide bermen met her en der wat spaarzame struiken en bomen. De biodiversiteit is dus niet hoog. Tussen de verharding bestaan toch enkele parels van diversiteit.

Een echte uitschieter is een groep gebouwen met tuin aan de Molenheiderweg 16 en 18. Hier bevindt zich een ware hotspot aan soorten. Er is meer groen en er staan hogere bomen zoals beuk, zomereik en ruwe berk. Er worden zeer veel bosbewonende soorten gezien, zoals goudhaan, kuifmees, eekhoorn, panteramaniet en boomhommel. Een ander opvallend onderdeel is de waterwinplaats van de brandweer aan de zuidwestkant van het industrieterrein. Hier leven soorten zoals de ijsvogel en kleine karekiet, die zich verstoppen in het riet. In het water leeft de snoek, een ware roofvis die in helder water jaagt op onder andere vis.

De poelen ten noordwesten van industrieterrein Vluchtoord zijn een klein uniek onderdeel in dit droge, verharde landschap. Hier vinden libellen zoals de tangpantserjuffer en tengere pantserjuffer hun eigen toevluchtoord. Bijzondere plantensoorten die van water houden duiken op zoals de kruipwilg, gewone waternavel en rietorchis. In het water jaagt de kleine watersalamander op insecten. Het schrale zand dat waarschijnlijk bij de bouw van het industrieterrein vrijkwam, biedt ook een plekje voor het zandblauwtje en andere bloeiende planten waar vlinders zoals de distelvlinder en het Icarusblauwtje op af komen.

Het aanleggen van groene of blauwe elementen in de verder verharde omgeving kan lokaal de biodiversiteit verhogen. Op grotere schaal kunnen deze plekken stapstenen vormen voor rondtrekkende dieren zoals kikkers en padden tijdens de paddentrek of vogels tijdens de jaarlijkse vogeltrek.

Distelvlinder (E. Witter)

Zilvermeeuw (G.J. Assink)

Buidelmees (G.J. Assink)

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Buidelmees
- Buizerd
- IJsvogel
- Putter
- Scholekster
- Spreeuw
- Visdief
- Witte kwikstaart
- Zilvermeeuw
- Zwarte roodstaart

ZOOGDIEREN

- Bosmuis
- Das
- Eekhoorn
- Egel
- Haas
- Huismuis
- Konijn
- Ree
- Steenmarter
- Wezel

VLEERMUIZEN

- Gewone dwergvleermuis

DAGVLINDERS

- Citroenvlinder
- Dagpauwoog
- Distelvlinder
- Icarusvlinder
- Klein geaderd witje
- Klein koolwitje
- Kleine vuurvlinder
- Koninginnenpage
- Oranje zandoogje
- Oranjetipje

LIBELLEN

- Azuurwaterjuffer
- Bruinrode heidelibel
- Gewone oeverlibel
- Grote keizerlibel
- Lantaarntje
- Platbuik
- Tangpantserjuffer
- Tengere pantserjuffer
- Viervlek
- Watersnuffel

REPTIELEN, AMFIBIEEN & VISSEN

- Bruine kikker
- Goudvis
- Groene kikker (onbekend)
- Kleine watersalamander
- Snoek

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Bruine sprinkhaan
- Gewone roofvlieg
- Grote groene sabelsprinkhaan
- Huiszebraspin
- Kraamwebspin
- Paardenbloemspanner
- Papiervisje
- Rosse metselbij
- Schaakbordlieveheersbeestje
- Zuringwants

VAATPLANTEN

- Bezemkruiskruid
- Gewone veldbies
- Gewone waternavel
- Glad walstro
- Grote wederik
- Korenbloem
- Kruipwilg
- Moederkruid
- Muurpeper
- Vlasbekje

OVERIGE

- Geweizwam
- Gewone beurszwam
- Gewoon haakmos
- Gewoon muursterretje
- Gewoon purperschaaltje
- Oranjerode stropharia
- Paarse schijnridderzwam
- Panteramaniet
- Spekzwoerdzwam

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE SCHOLEKSTER

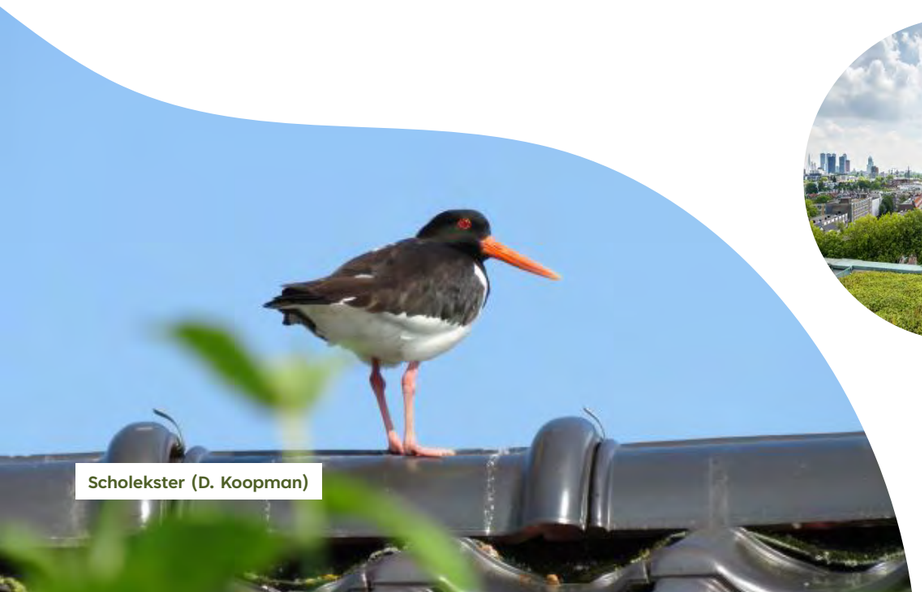
De 'ambassadeur' van het gebied is de scholekster. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat in dit deelgebied kansen voor verbetering van het leefgebied zijn. Net als alle andere soorten heeft de scholekster behoefte aan voedsel, voortplantingsplekken en veiligheid. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Veiligheid: Scholeksters hebben geschikte gebieden, rust en een specifiek beheer nodig om veilig te kunnen broeden.
Plekken waar scholeksters broeden moeten worden beschermd. Het maaien moet buiten het broedseizoen uitgevoerd worden. Deze gebieden moeten met rust gelaten worden en het weidebeheer moet extensief worden uitgevoerd.

Verblijfplaats: Natuurgebieden, boerenland en bebouwing. Nest is een kuiltje in de grond van schelpjes, steentjes of stro.
De Vogelbescherming voert campagne voor 200.000 hectare kruidenrijk grasland. De gemeente kan hieraan bijdragen door kruidenrijk grasland te maken op plekken die nu niet heel interessant zijn voor scholeksters en andere soorten.

Voedsel: Vooral schelpdieren, maar ook wormen, krabben en garnalen. In dit gebied voornamelijk wormen.
Door het creëren van de juiste omstandigheden op velden waar scholeksters (kunnen) broeden, kan het voedselaanbod ook worden vergroot. Een hoog waterpeil zorgt er bijvoorbeeld voor dat bodemdieren meer aan het oppervlak en dus beter bereikbaar zijn.

Scholekster (D. Koopman)

Natuurdak (iStock)

VERBETERMAATREGELEN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Groot industrieterrein met grote gebouwen en platte daken.	Meer bermen met extensief beheer (2x per jaar maaien).	Een hogere waterstand creëren voor de graslanden en bermen in de omgeving waar volwassen scholeksters kunnen foerageren.	Groener maken van daken door sedumdaken, of een dakbegroeiing met van nature voorkomende kruiden en schelpen/grind als broedplek voor de scholekster.
Plantsoenen met cultuur planten en bomen, grenzend aan de weg.	Sterke groene structuren met afwisselende soorten die hier van nature thuishoren.	Aanleg struikgewas met nectargevende soorten.	Op de daken nestkasten voor scholeksters, gierzwaluwen, zwarte roodstaart en huismussen plaatsen.
Weinig bermen en groene structuren.	Meer groene daken.	Uitbreiden ecologisch maaibeheer (op geschikte plekken minder vaak maaien).	De daken geschikt maken voor de kuikens van de scholekster door randen rondom het dak te plaatsen en regenpijpen af te dekken met een raster, zodat kuikens niet van het dak af kunnen vallen. Kunstmatige nesten plaatsen voor schaduw en waterbakken voor vocht.
		Structuur van natuur- en water met elkaar verbinden.	Tegels en grind vervangen door van nature voorkomende (inheemse) kruiden en struiken.

Econsultancy

maashorst